Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriui
Dariui Vedrickui

2022 m. rugsėjo 7 d., Nr. 22-155VK

DĖL KELEIVIŲ VEŽIMO UŽ ATLYGĮ LENGVAISIAIS AUTOMOBILIAIS PAGAL UŽSAKYMĄ PASLAUGŲ PIRKIMŲ

Lietuvos verslo konfederacija, reaguodama į savo narių, vienų iš didžiausių dalijimosi ekonomikos (ang. *Gig Economy*) verslų Lietuvoje patirtį viešuosiuose pirkimuose, dalijasi savo įžvalgomis ir pasiūlymais. Lietuvos verslo konfederacija kreipiasi atstovaudama UAB „Bolt Services LT“, kurie be kitų savo veiklų vykdo ir keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą (toliau – pavėžėjimo) veiklą.

Keleivių vežimo organizatorius „Bolt“ yra bandęs dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, tačiau dažniausiai dalyvavimas konkurse nėra sėkmingas ir baigiasi vos susipažinus su pirkimo sąlygomis. Problema, su kuria susiduria Keleivių vežimo organizatorius yra ta, kad **viešojo pirkimo sąlygos dažniausiai yra pritaikytos išimtinai tik taksi paslaugoms.** Nors iš esmės taksi ir pavėžėjimo paslaugos yra identiškos kliento/perkančiosios organizacijos požiūriu – tai tokia pati keleivių vežimo paslauga, tačiau skirtingos techninės detalės atskiria abi veiklas ir užkerta kelią vienai jų konkuruoti teikiant tokias pačias paslaugas.

2019 m. priėmus Kelių transporto kodekso (toliau – Kodeksas) pakeitimus, **įstatymo lygmeniu buvo sureguliuotos ir atskirtos keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais taksi paslaugos.** Kodeksas bei Susisiekimo ministro įsakymu tvirtinamos Keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi taisyklės (toliau – Taisyklės) detaliai numato, kaip turi būti įrengti ir apipavidalinti automobiliai, kaip turi būti nustatomos ir viešinamos kainos, kokius dokumentus privalo turėti vairuotojai ir t.t. Šios ir kitos detalės skiriasi taksi ir pavėžėjimo veiklose.

Pirkimuose, kuriuose sąlygos pritaikytos išimtinai taksi paslaugas teikiančioms įmonėms, **pavėžėjimo organizatoriai net negali dalyvauti**. Tokiuose pirkimuose, kur yra perkama įprasta keleivių vežimo lengvaisiais automobiliais paslauga, būna nurodomos **techninės specifikacijos, kurias gali išpildyti tik taksi paslaugas teikianti įmonė**. Pirkimo pasiūlyme yra prašoma nurodyti pavyzdžiui, *prastovos tarifą* – kuris pagal Taisykles yra naudojamas tik taksi paslaugose. Pavėžėjimo operatorius nenaudoja *prastovos tarifo* ir neturi galimybių teikti pasiūlymo, kai negali išpildyti dalies reikalavimų. Tokie ir panašūs **techniniai reikalavimai apriboja konkurenciją, nes dalis rinkoje veikiančių vežėjų negali dalyvauti pirkimuose tik dėl techninių detalių.**

Nemažiau svarbi dalis yra sutarties su perkančiąja organizacija sąlygos. Čia vėlgi susiduriama su ta pačia problema, jog sutarties sąlygos dažniausiai pritaikytos išimtinai taksi įmonėms, o **perkančiosios organizacijos nėra linkusios keisti ir derinti šių sąlygų su keleivių vežimo organizatoriumi.** Elementarus pavyzdys – *tiekėjo* sąvoka: perkančioji organizacija neatskiria keleivių vežimo organizatoriaus ir vairuotojo, dėl ko naudojant vieną sąvoką abiem tenka tos pačios pareigos ir atsakomybės. Toks subjektų sujungimas ne tik nėra teisingas, bet ir neturi jokios teisinės logikos. Pavyzdžiui, sutartyje yra numatyta, jog „*tiekėjas privalo laikytis Kelių eismo taisyklių*“ – kai tokia prievolė turėtų būti taikoma vairuotojui, o ne keleivių vežimo operatoriui (platformai), kurios paslaugos yra perkamos.

Tokie ir panašūs aukščiau paminėti reikalavimai riboja konkurenciją keleivių vežimo rinkoje ir užkerta kelią pavėžėjimo veiklą organizuojančioms įmonėms dalyvauti viešųjų pirkimų konkursuose. Norime pabrėžti, kad **minėta situacija, kai viešojo pirkimo sąlygos yra pritaikytos taksi įmonėms svarbi ne tik mūsų atstovaujamai įmonei UAB „Bolt Services LT“, bet ir visam pavėžėjimo sektoriui.** Remiantis Licencijų informacinės sistemos duomenimis, šiuo metu Leidimą vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą (pavėžėjimo) veiklą turi 14 346 asmenys, tuo tarpu Leidimą vykdyti keleivių vežimą už atlygį lengvaisiais automobiliais taksi turi tik 7588 asmenys, todėl bet koks pirkimo sąlygų ar sutarčių pritaikymas tik vienam tiekėjų tipui apriboja konkurenciją ir neleidžia perkančiajai organizacijai gauti kuo kokybiškesnių paslaugų už kuo mažesnę kainą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, bei į 2022 m. rugpjūčio 25 d. vykusį Viešųjų pirkimų tarnybos bei Lietuvos verslo konfederacijos atstovų susitikimą, prašome inicijuoti dialogą, kurio metu galėtume kartu pabandyti išspręsti susiklosčiusią situaciją bei padėti parengti rekomendacijas perkančiosioms organizacijoms.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė Ineta Rizgelė

Originalas nebus siunčiamas. Vilius Kriaučiūnas, el.p. vilius@lvk.lt, mob. +37060898408